

Секція 4

Тенденції та проблеми розвитку міжнародної діяльності суб'єктів господарювання

ГЛОБАЛЬНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Коновалова М.В.

*Науковий керівник: Шершенюк О.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сьогодні розвинуті держави світу значну увагу приділяють питанню забезпечення підвищення рівня глобальної конкурентоспроможності національних економік. Україна прагне вступу до ЄС. З огляду на наявний рівень життєзабезпечення основної маси громадян України та кризовий стан демографії, вкрай актуальним є питання про якісне підвищення рівня глобальної конкурентоспроможності національної економіки.

Реалії сьогодення свідчать про існування проблеми щодо створення та забезпечення подальшого зростання рівня міжнародної конкурентоспроможності підприємств при виході на зарубіжні ринки. Щоб об'єктивно та неупереджено дати характеристику вищенаведеній ситуації, скористаймося інформацією про стан та динаміку Індексу глобальної конкурентоспроможності [1].

Відповідно до дослідження Всесвітнього економічного форуму, Україна за Індексом глобальної конкурентоспроможності 2017-2018 посіла 81-е місце серед 137 країн світу, втративши за рік чотири позиції [1]. Вже традиційно, рейтинг очолила Швейцарія. До десятки найконкурентоспроможніших, як і в попередніх дослідженнях, увійшли США, Сінгапур, Нідерланди, Німеччина, Гонконг, Швеція, Великобританія, Японія та Фінляндія. Росія цього року посіла 38 місце в рейтингу, покращивши свої позиції на 5 пунктів.

Динаміка змін позицій України та деяких країн світу за Індексом глобальної конкурентоспроможності на рис. 1 [1].

Згідно з інформацією рис. 1, показник України за Індексом глобальної конкурентоспроможності протягом 2012–2017 рр. знизився із 73-ї позиції в 2012-2013 рр. до 81-ї позиції в 2017-2018 рр. Така динаміка є вагомим негативним явищем у розвитку держави. Водночас аналогічний показник Польщі покращився з 41-ї позиції до 39-ї, а Росії – покращився з 67-ї позиції до 38-ї.

Індекс глобальної конкурентоспроможності складається з більш ніж 100 змінних, що згруповані у 12 контрольних показників («Інституції», «Інфраструктура», «Макроекономічне середовище», «Охорона здоров'я та початкова освіта», «Вища освіта і професійна підготовка», «Ефективність ринку товарів», «Ефективність ринку праці», «Розвиток фінансового ринку», «Технологічна готовність», «Розмір ринку», «Відповідність бізнесу сучасним

вимогам» та «Інноваційний потенціал») за 3 основними групами субіндексів: «Основні вимоги», «Підсилювачі продуктивності» та «Інновації та фактори вдосконалення».

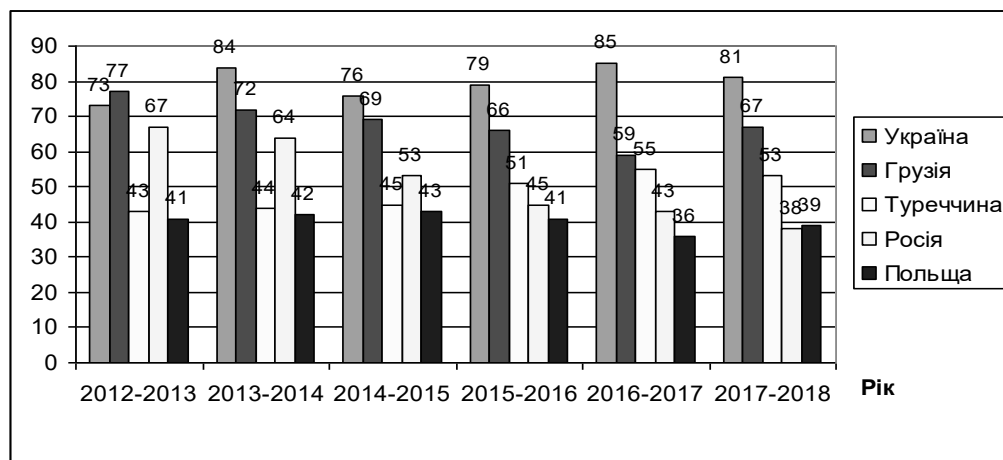

Рисунок 1 – Позиції України та деяких країн світу за Індексом глобальної конкурентоспроможності

Незважаючи на незначні покращення, в цьому році в нас все ще найгірші позиції за оцінкою міцності банків (130 місце), за регулюванням фондових бірж (134 місце), за якістю доріг (130 місце), за інфляційними змінами та за здатністю країни утримувати таланти (129 місце), за захистом права власності (128 місце). Невисокий рівень рейтингу України пов'язаний, крім іншого, з низькою продуктивністю національної економіки, хоча і констатується зростання ВВП. Треба зауважити, що даний рейтинг складається, перш за все, для урядів країн, а не для приватних інвесторів, тому більше впливає на оцінку політиків, а не на мотивацію або рішення приватного бізнесу.

Основними проблемами, що перешкоджають успішній реалізації конкурентних переваг, є корупція, бюрократія, відсутність доступу до фінансів та податків, політика, несприятливий бізнес-клімат та технологічна відсталість вітчизняних компаній, як найбільш негативні, а людські фактори, серед яких рівень підготовки персоналу та ставлення робітників до виконання обов'язків мають найменш негативний вплив на розвиток бізнесу в Україні. Це вимагає адекватного до вимог часу удосконалення матеріальної складової культури, переорієнтації персоналу на активне сприйняття інноваційних ідей і розвиток креативності, тому саме він визначає суть стрижневих характеристик культури нового часу.

Проведений аналіз на основі індексів глобальної конкурентоспроможності свідчить про згубний вплив управлінської сфери на розвиток бізнесу та залучення інвестицій, регресуючи процеси у якості надання освітніх послуг та рівня розвитку науки, незначне використання передових інноваційних розробок у виробництві, незахищеність майнових та інтелектуальних прав власності, відтік висококваліфікованих кадрів.

Обсяги ринку, висока якість людського потенціалу, відсутність тероризму, стихійних лих та епідемій являються єдиними перевагами над іншими країнами, що за умови структурних якісних змін в управлінській сфері здатні підвищити конкурентоспроможність України.

Література:

1. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2017-2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-1>.

ВПЛИВ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Линьова В.Д.

*Науковий керівник: Солодовнік О.О., к.е.н., доцент
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Для України, економіка якої має високий ступінь інтегрованості у світову економічну і валютно-фінансову систему, необхідною умовою подолання наслідків фінансово-економічної кризи та забезпечення зростання виробництва і добробуту суспільства є ефективне функціонування механізму валютного регулювання.

Валютне регулювання – комплекс заходів, спрямованих на встановлення порядку проведення операцій з валютними цінностями та включення держави у світовий ринок. Метою валютного регулювання є підтримка економічної стабільності й утворення надійного фундаменту для розвитку міжнародних економічних відносин шляхом впливу на валютний курс і на валютно-обмінні операції [1]. Як невід’ємна складова валютної політики, валютне регулювання передбачає регламентацію поведінки учасників валютного ринку і способів здійснення валютних операцій, що дає змогу контролювати співвідношення попиту і пропозиції іноземної валюти та обмежувати вплив негативних чинників, які дестабілізують ринок [2].

Основним об’єктом валютного регулювання є функціонування валютного ринку, суб’єкти якого мають різні інтереси щодо рівня і динаміки валютного курсу. Так, експортери, які забезпечують основну частину іноземної валюти, що пропонується на ринку, зацікавлені в заниженні курсу національної валюти. В завищенні курсу національної валюти зацікавлені підприємства, що отримують сировину, матеріали, комплектуючі деталі з-за кордону, а також галузі промисловості, які виробляють продукцію, що є неконкурентоспроможною порівняно з іноземною продукцією. Для того, щоб максимально наблизити курс національної валюти до його купівельної спроможності і знайти компроміс між інтересами експортерів та імпортерів проводяться валютні інтервенції. Вони полягають в тому, що центральний банк